

Tekijä Silla Virmajoki

Työn nimi Homedog

Laitos Median laitos

Koulutusohjelma Valokuvataiteen koulutusohjelma

Vuosi 2015

Sivumäärä 55

Kieli suomi

Kandidaatin opinnäytetyö *Homedog*, 2015 koostuu taiteellisesta ja kirjallisesta osuudesta. Opinnäytteen taiteellinen osuus sisältää kymmenen valokuvaa ja yksitoista runoa. Taiteellisen osan valokuvat esittävät nuoren naisen läheisessä melkein ihmissuhteen kaltaisessa vuorovaikutuksessa koiransa kanssa. Kuvissa koira esiintyy ihmismäisenä poikaystävän kaltaisena seuralaisena. Runot kulkevat tarinassa eräänlaisena allegoriana, fragmentteina koiran omistajan sisäisestä maailmaasta ja tunne-elämän kiemuroista. Yhdessä runot ja valokuvat vertailevat parisuhdetta ja ihmisen suhdetta lemmikkiin tutkien koiran inhimillistämistä ja rakkauden monimuotoisuutta. Kuva-aiheet ovat todellisia arjen hetkiä, jossa tapahtuu jotain nyrjähtänyttä.

Opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa käsitellään seikkoja, jotka koskettavat koiran kuvaamista ihmisen kaltaisena. Teksti pohtii lyhyesti eroja kuvaajan vallassa lemmikkikuvan ja muotokuvan välillä sekä koiran ylitsepääsemätöntä toiseutta ja inhimillistämistä. Kirjallisessa osiossa otetaan esille William Wegmanin, Wilma Hurskaisen, Perttu Saksan ja Oleg Kulikin teoksia, jotka käsittelevät ihmisen suhdetta eläimeen keskenään hyvinkin erilaisilla lähestymistavoilla. Taiteellisen osuuden kuvia avataan näiden esimerkkien kautta. Opinnäytetyö on tarina, joka pohtii tarvitseeko ihminen todella vierelleen ihmistä ollakseen onnellinen.

Avainsanat koira, parisuhde, rakkaus, runous

HOMEDOG

Silla Simone Virmajoki, Syksy 2015
Taiteen kandidaatin opinnäytetyö
Valokuvataiteen koulutusohjelma
Median laitos, Aalto-yliopisto
Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu

Sisällysluettelo

Johdanto	3
1 Lyhyesti runoista	6
2 Susitauluista koiran kuvaan	8
3 Kotikoirasta	11
3.1 Koira on silta	11
3.2 Hiljainen seuralainen	12
3.3 Koira on toinen	15
3.4 Koira muuttui kuvassa	16
3.5 Vääristynyt luontosuhde	18
3.6 Kuin Yoko ja John	21
3.7 Eläimen allegoria	23
3.8 Muusa	24
3.9 Tasa-arvosta	27
Lopuksi	30
Kuvahakemisto	31
Lähdeluettelo	32

Johdanto

Olen tarinankertoja. Aiheeni nousevat henkilökohtaisesta elämästäni, sen iloista ja vaikeuksista. Intiimien tunteiden työstäminen valokuviksi on ollut tapani selviytyä, selittää ja ymmärtää omaa ja läheisteni käytöstä.

Elämäni muuttui, kun Samuli tokaisi:

“Meille tulee koira”. Ensin syntyi riita, sitten olimme lentokentällä keskellä yötä. Allekirjoitettiin paperi, ja vasikan kokoinen ruskea otus juoksi suoraan syliini. Meni vuosi. Sitten oli vain minä ja koira. Miten ironista, ajattelin, nyt olimme vain me kaksi, joita ei enää kaivattu. Meistä tuli toistemme tuki, turva, vieressä nukkuja, aamulla herättäjä, kumppani, jota ei koskaan pitänyt olla.

Koirasta, joka luokseni jäi, tuli sinkkuelämäni kiintopiste. Rakastin sitä enemmän kuin ennen nyt, kun tarvitsin sitä. Kuinka itsestä, pohdin, kun puristin sen lämmintä ruumista lusikkaan kylminä iltoina. Se torjui yksinäisyyden ja kaipauksen kokemuksen. Kuinka lohdullisia olivat sen hengenvedot ja sydämen lyönnit, ajattelin, ja hiukan syyllisenä toivoin että silläkin oli yhtä hyvä olla.

Eron jälkeen katsoin koiraani uudella tavalla. Ei se ollut enää vain eläin ja lemmikki, jotain, jonka omistin, vaan Braco, joka asui kanssani. Aloin miettiä, millaista oli elää yksin muttei oikeastaan olla koskaan yksin, suhtauinko koiraani liikaa kuten ihmiseen. Pitäisikö sitä kohdella kuin ihmistä?

Kandidaatintyöni *Homedog*, 2015 kertoo eheytymisestä erityisen vaikean suhteen jälkeen. Runojen ja valokuvien kautta sarja esittää ajatuksia yksin elämisestä ja onnellisuudesta punniten toiseen ihmiseen kiintymisen

sekä sen välttämisen hyötyjä. Valokuvat esittävät naisen läheisessä melkein ihmissuhteen kaltaisessa vuorovaikutuksessa koiransa kanssa. Parisuhde ja suhde lemmikkiin ovat kovin samanlaisia. Valitsin kuva-aiheiksi todellisia tapahtumia arjesta, jossa näin jotain nyrjähtänyttä. Runoissa kuvaan nuoren naisen läpikäymiä ajatuksia. Tekstissä naisen yksinäisyys kulkee sarjan lävitse eräänlaisena allegoriana. Taustalla lepää 'sen oikean' pitkälinen odotus.

Kirjallisessa osiossa käsittelen seikkoja, jotka koskettavat koiran kuvaamista ihmisen kaltaisena. Pohdin lyhyesti eroja kuvaajan vallassa lemmikkikuvan ja muotokuvan välillä sekä koiran ylitsepääsemätöntä toiseutta ja inhimillistämistä. Otan esille William Wegmanin, Wilma Hurskaisen, Perttu Saksan ja Oleg Kulikin teoksia, jotka käsittelevät ihmisen suhdetta eläimeen keskenään hyvinkin erilaisilla lähestymistavoilla. Samalla avaan sarjani kuvia näiden esimerkkien kautta. Opinnäytetyössäni pohdin tarvitseeko ihminen todella vierelleen ihmistä ollakseen onnellinen. Homedog on rakkauslauluni koiralle.

For many contemporary artists, too, the way they deal with animals reflects the way they see themselves as artists: it is part of their self-image.

- Steve Baker¹

1 Baker 2000, 169

1 Lyhyesti runoista

Vaikutteinani kirjoittamiseen pidän kaunokirjallisuutta ja lyriikkaa: Tom Waitsin albumien hämyistä, savun täyttämää kapakkatunnelmaa, jossa asiat ovat tunnistettavia ja silti outoja, Leonard Cohenin herrasmiehen romantiikkaa, sisällä elävän pikkupojan kolttosia anteeksipyytäviä rakkauslauluja, Charles Bukowskin räkäistä piittaamattomuutta, suorasanaisuutta ja tragediaa alkoholistin yksinäisyydestä, Rosa Liksomien *Faija osti mulle millin kämpän*- novellin kylmää slangia ja viiltävää terävyyttä, Laura Gustafssonin *Huorasadun* feminististä sarkasmia ja lopulta Jane Austenin *Ylpeyden ja ennakkoluulon* kaunista englannin kieltä, riisuttua ja vilpitöntä romanttisen rakkauden kuvausta.

Lewis Carrollin toisinto G.W.Langfordin runosta *Speak Gently* romaanissa *Alice's Adventures in Wonderland* kuvaa hyvin tyylillisiä mieltymyksiäni. Sen sisältö on kovakourainen ja ilkikurisesti ristiriidassa normien kanssa. Lisäksi se sisältää intertekstuaalisen viittauksen, jonka avulla viesti avautuu vain muutamalla yksinkertaisella riimillä.

*Speak roughly to your little boy
And beat him when he sneezes:
He only does it to annoy
Because he knows it teases*

- Lewis Carroll²

Ryhdyin kirjoittamaan vasta hiljattain. Runojen tekeminen syntyi tarpeesta tunnustaa synnit, joihin tunsin elämässäni sortuneeni. Se oli tapa kertoa, kuka olin. Tekstin avulla selvitin sydänsurujani, toiveitani, mie-

lipiteitäni. Löysin riimeistä keinon tiivistää ajatukseni ja johtopäätökseni silloin tällöin leikkisästi vitsaillen ja toisinaan niiden vaatimalla herkkyydellä. Aiheet tuntuivat keskittyvän pääosin intohimoon, rakkauteen, vanhoihin poikaystäviin ja vaikeaan isäsuhteeseen.

Teemoiltaan tekstit ovat selvästi nykyaikaan sidoksissa. Runossa vilahtava esine tai populaarikulttuurista tuttu nimi ajoittaa tapahtumia jonnekin 2000-luvun tienoille, mutta kielellisesti vaikutelma tästä päivästä ajoittain särkyi. Lyriikka on riimittelevää, se hyödyntää alku- ja loppusointuja melkein orjallisesti ja viljelee ilmauksia, jotka kuulostavat jo vanhahtavilta.

Homedogin runojen ääni kuuluu nuorelle naiselle, joka pohtii teksteissä tunne-elämäänsä ja ruotii menneisyytensä, valmistelee muutosta. Kertoja on romanttinen haaveilija. Kuitenkin hänessä on piirteitä, jotka usein tuunistetaan ensisijaisesti miehiksi. Minäkertojan kuvaamaa moniavioisutta, irtosuhteita ja seksistä puhumista pidetään usein paheksuttavana käyttäytymisenä, jollaista erityisesti naisille ei mieluusti suoda. Silti teemat koskettavat yhtäläillä kumpaakin sukupuolta.

Sekä sarjan valokuvien että runojen tarinat sijoittuvat samaan jaksoon naisen elämässä. Runojen ja kuvien välillä vallitsee jonkinlainen syy-seuraus suhde. Lyriikka punnitsee elämää päämäärätietoisesti. Säkeillä kertoja pohtii mennyttä, mutta katse on suunnattu kohti tulevaa. Valokuvat kertovat käsillä olevasta hetkestä ja ajasta. Ne esittävät olemassa olevaa ja fyysistä, samaan aikaan runot syntyvät kertojan ajatusten abstraktista maailmasta ja ovat vahvasti värittyneitä, yhden henkilön subjektiivisia kokemuksia.

² Carroll 1995, 38

2 Susitauluista koiran kuvaan

Isoäitini kasvatti minut katsomaan taidetta. Lapsuuteni me juoksimme museoissa, nukketeattereissa ja modernin tanssin esityksissä. Hänen kotinsa oli täynnä tauluja ja muita esineitä: naamareita, pukuja ja veistoksia. Lempiteokseni oli Saara Tikan öljyväriyö *Tanssiinkutsu* vuodelta 1981 (kuva 1). Taulussa musta susi seisoo ihmismäisesti kahdella jalalla ja ojentaa käpäläänsä ihmis-hahmolle. Taka-alalla sudet ja ihmiset tanssivat keskenään yön pimeydessä. Suden silmä mollottaa kirkkaan keltaisena. Kynnet ovat punaiset ja hampaat irvistyvät omituiseen hymyyn. Tunnelma on mystinen ja tumma. Ihminen katsoo kohti ojennettua tassua ja empii. Susi on outo mutta hyväntahtoinen muukalainen. Aivan kuin se sanoisi:

“Meissä on jotain samanlaista, olkaamme ystäviä.” Kuvassa on vaaran tuntu.

(kuva 1)
Saara Tikka
Tanssiinkutsu,
1981, öljy

Isoisäni alkoi maalata susiaiheisia tauluja vuonna 2013. Niissä susi on kuin henki ihmisen mukana. Sen hahmo leijuu ihmisen takana toisena minänä tai sulautuu ihmisruumiiseen. Näissä teoksissa susi ei tunnu uhkaavalta, kuvat pikemminkin toteavat: se on osa meitä. Jyrki Puhakan maalauksissa (kuva 2 ja 3) tutkitaan sutta ihmisessä, metamorfoosia, jossa ihminen on muuttumassa sudeksi.³ Ehkä taulujen näkeminen sai jonkin liikahuttamaan, sillä samoihin aikoihin, tuskin sattumalta, aloin kehittää valokuvasarjaani.

(kuva 2 ja 3)
Jyrki Puhaka,
teemasta
Susitarinat,
2013-2014,
öljy, pronssivalu

Werner Herzogin dokumentti *Grizzly Man*⁴ on kertomus eläinaktivisti Timothy Treadwellista, joka viettää 13 kesää luonnonsuojelualueella Alaskassa tutkien ja filmaten harmaakarhuja. Videoimalla itseään Treadwell rakentaa jonkinlaista legendaa miehestä, jonka karhut hyväksyvät lähelleen. Videomateriaalista käy kuitenkin katsojalle hyvin selvästi ilmi se, minkä Timothy kieltäytyy näkemästä: karhut ovat ihmiselle vaarallisia, eivätkä

3 Holm 2014

4 Herzog 2005

pidä miestä kaltaisenaan. Ne kättäytyvät tätä kohtaan pikemminkin varoittavasti kuin hyväksyvästi.

Treadwell ottaa torjunnan henkilökohtaisesti. Mitä enemmän karhut osoittavat luotaan työntävyttä, sitä kovemmin Timothy koettelee onneaan yrityksissään luoda kontaktia eläinten kanssa. Hän nimittää karhuja ystävikseen ja kutsuu niitä nimillä. Videoita leimaa selfie-tyyppinen kuvaus, jossa mies esiintyy harkitusti ja aivan liian lähellä kuvan taka-alalla liikkuvia petoeläimiä. Ristiriitaisesti eskapismi, joka vie hänet kerta toisensa jälkeen karhujen luo, ei tee hänestä niiden kaltaista, vaan hän selittää luonnon käyttäytymistä ihmisyyden kautta melkein mielipuolisesti puolustellen. Raadollista kuvamateriaalia karhujen valtataistelusta hän pehmentää vertauskuvalla mustasukkaisuudesta laskien leikkiä tytöistä, joiden vuoksi ei kannata tapella. Hän puhuttelee karhuja kuin ihmisiä, toruu niitä ja toistelee rakkauttaan niitä kohtaan hyvin samaan tapaan kuin voidaan kuvitella koiraa komenneltavan.

Dokumentissa valotetaan miehen henkilöhistoriaa ja vihasuhdetta ihmisyhteisöön maailmana, jossa tämä tuntee itsensä ulkopuoliseksi. Treadwellin todellisuuspakoisuus on ylimitoitettua, mutta tunnistettavaa koiran kanssa elävälle. Lemmikin tuoma seura ja lohtu on ihmiselämän draamasta riippumaton paikka, jossa hyväksyntä on taattua silloinkin, kun ihmissuhteet eivät suju.

Suuressa koirassa on vielä jäljellä petoeläimen vahvuutta. Treadwellin sokea luotto, joka esti häntä pelkäämästä harmaakarhuja lieenee laadultaan samaa, joka saa ihmisen unohtamaan koiran alkuperän. Siinä on samaa vaaraa kuin Tikan sudessa. Sen rinnalla ihminen on heikko ja äkisti hyvinkin kuolevainen. Silti katsoessani koiraa löydän itseni. Löydän eläimen ja ihmisen yhteyden, josta isoisän maalaukset ja Treadwellin taltiot puhuvat.

3 Kotikoirasta

3.1 Koira on silta

Our relationship on animal is based on desire, on human condition. Animals are mirror reflecting on anything we want them to be

- Perttu Saksa⁵

Camouflage (sivu 2) on avauskuva *Homedogin* aiheelle. Kuva syntyi metsälenkillä eräänä kouluaamuna. Kuin metsäneläin sulautuu kasvillisuuden seassa seisova koira syksyisen polun väreihin, mutta ihmisen valvonnan alla kehittynyt rotu muistuttaa enää kaukaisesti luonnollista esi-isäänsä. Vaikkei koira ole ihmisen tekemä, se on käynyt synnyinympäristölleen vieraaksi. Vuosisatojen jalostuksen tuloksena se on riistetty elementistään; tunnistamme sen luontoon kuulumattomaksi.

Panta koiran kaulassa näyttää suoran kytköksen ei ai-noastaan ihmiskuntaan, vaan tiettyyn ihmiseen. Tämä on ottanut hallintaansa sen, mitä eläimen perimästä on jäljellä, rajoittamalla koiran viettejä ja muokkaamalla sen vaistonvaraista käyttäytymistä pikemmin sivistykseen sopivaksi kuin luonnonmukaiseksi. Koira on muuttunut lemmikiksi, sillaksi luonnon ja kulttuurin välissä. Se yhdistää kahta maailmaa kuulumatta täysin kumpaankaan. Sen rooli on kovin surkea. Ennemmin kuin omaa elämäänsä nykypäivän koira elää omistajan sa elämää.

3.2 Hiljainen seuralainen

Homedog syntyi rakkaudesta koiraan. Sen esikuvana pidän valokuvia, joissa näen jotain koskettavaa ihmisen tunnesiteessä eläimeen. Sarjassaan *The Woman Who Married a Horse* valokuvaaja Wilma Hurskainen kuvaa tyttöjä hevosten kanssa kuin pariskuntina tai jonkinlaisina liittolaisina. Naiset ovat kytköksissä johonkin itseä suurempaan, rakastavat ja antautuvat vahvemmalle.

Hurskainen kirjoittaa ammentavansa ideoita tyttökirjoista ja kansantaruuista.⁶ Valokuvissa sadun elementit ovatkin vahvasti läsnä (kuva 5). Hetket ovat teatraalisia, kuin pysäytettyjä kohtauksia näytelmistä. Kuvia katsoessa tuntuu, että jotakin on tapahtunut ennen käsillä olevaa hetkeä ja tarina jatkuu kuvan jälkeen. Tarinan käännekohta ei ole koskaan läsnä itse kuvassa, vaan vasta alkamaisillaan tai kuin mennyt jo.

Useissa Hurskaisen kuvissa tytöt koskettavat hevosta. Yhteyden kaipuu näkyy fyysisen kontaktin lisäksi naisten vaatetuksessa. Heidän pukeutumisensa mukailee hevosen väritystä (kuva 4); tytöllä saattaa olla hevosen harjaa muistuttava tukka tai yllään loimikankaasta tehty takki.

Homedogin tavoin Hurskaisen sarja kuvaa ihmisen tunteita ja kokemuksia, joista eläin on autuaan tietämätön. Tapahtumat *Homedogissa* ovat kuitenkin tärkeämmässä roolissa kuin Hurskaisen hevoskuvissa. Herkkä ja lempeä *The Woman Who Married a Horse* on tyyliältään hienovaraisempi tai tunnelmoivampi kuin *Homedog*. Eläin on naisille tärkeä hiljainen seuralainen. Kuvissa ihminen on aktiivinen osapuoli; se, joka koskettaa, pitelee kiinni, pukee ja poseeraa. Tämä vahvistaa viestiä naisten kaipuusta hevosten luo.

Kuvassa *Lie Still* (sivu 16) nainen ja koira makaavat laiturilla suomalaisen järvimaiseman rauhassa. Ilma on aurinkoinen ja vesi aaltoilee tuulella. Auringonoton hiljaisuuden katkaisee koiran havahtuminen ja katseen kiinnittyminen johonkin kuvan ulkopuolella. Koira nostaa päätään osoittaen joko ihmismäistä uteliaisuutta tai eläimellistä suojeluvaistoa. Naisen rauhoittavaa elettä, kädenliikettä koiran kypälällä, voidaan pitää hellyyden osoituksena tai lempeänä kehoituksena jatkaa auringonottoa. Voisi odottaa naisen makaavan ystävän tai poikaystävän vierellä; kuvan elementit ovat perisuomalaisia pienine moottoriveneineen ja mökkikaljoineen. Reaktio joka tapauksessa haastaa koiran roolin ja summentaa rajan eläimen ja ihmisen välillä.

Kuva *Rite of Passage* toteuttaa Hurskaisen teosten kaltaista hiljaisen läsnäolon kuvausta. Sauna on suomalaisuuden kulmakiviä. Lähes jokaiseen rakennukseen, taloon ja mökkiin kuuluu omansa. Ennen vanhaan sauna toimi paikkana taitoilille; siihen liitettiin myyttejä ja uskomuksia saunan haltijasta ja piruista. Sauna on vieläkin miltei pyhä paikka rentoutumiselle ja yhtäläillä sielun kuin ruumiinkin puhdistautumiselle. Toisin sanoen se on keskeinen osa suomalaisen ihmisen elämäntapaa ja siten melko ilmeinen aihe naisen arkea kuvaavassa sarjassa.

Saunominen on intiimi rituaali, jossa alastomaksi riisuutuneet ihmiset käyvät sisään lämpimään syleilevään pimeyteen ja syventyvät yhdessä mietiskelyyn, hartautteen ja hiljaisuuteen. Tämä rituaali jaetaan yleensä joko naisten tai miesten vuorolla tai perheen kesken. Koiran vienti saunan lauteille merkitsee pääsyä jonnekin, minne eläimillä ei tavallisesti ole asiaa. Koira kyhjäyttää penkilään ja haroo päätään kuin kuumissaan oleva ihminen.

Kuvan kautta koira nousee selkeästi naiselle tärkeäksi, ihmisläheisen arvoiseen asemaan. Kuvan nimi viittaa vanhoihin perinteisiin, joissa sauna ja erityisesti löyly on toiminut siirtymäriittinä puhdistautumiseen suurta juhlaa, kuten joulua tai morsiamen häitä varten.

(kuva 4) Wilma Hurskainen, Disappearing, 2013 (kuva 5) Mist, 2012

3.3 Koira on toinen

“Discounting the abilities of animals as ‘programmed’ and ‘unconscious’ is something ingrained in Western culture; to force specific human abilities onto animals in order to relentlessly produce skewed evidence of human superiority is a typical anthropocentric disease.”

- Giovanni Aloï⁷

John Berger käsittelee eläimen toiseutta esseessään *Why look at Animals?* Kahden ihmisen välillä, Berger sanoo, on kielen luoma yhteys silloinkin, kun henkilöt puhuvat toisilleen vierasta kieltä. Juuri kielen puutteen johtuu eläimen ylitsepääsemätön toisuus.

You Should Quit (sivu 6) kuvaa tilannetta, jossa koiranomistaja käsittelee ajatuksiaan eläimen kautta. Kuvassa koira katsoo naista silmiin. Runoudessa silmät käsitetään ikkunaksi sieluun. Niistä tulkitaan ihmisen tunnetila, historia ja persoona, todellinen sisäinen maailma. Sielu käsitetään suurimmassa osassa uskontoa ja filosofiaa vain ihmisille varatuksi ja siten katsekontakti eläimen kanssa on puhtaasti sattumanvaraista ja vailla kommunikaatiota. Kuvan nimi kuitenkin ehdottaa koiran sanovan jotain, ja yhteisen kielen puuttuessa kommunikaatio tapahtuu ruumiin kielen ja katseen välityksellä, sielujen kommunikoinnin kautta.

Bergerin mukaan lemmikit ovat omistajiensa elämäntapojen mukauttamia olentoja, jotka alkavat aikaa myöten muistuttaa isäntäänsä. *You Should Quit* liittyy koiraan kolme eläimelle kuulumatonta ominaisuutta. Vaatimus tupakoinnin lopettamisesta antaa ymmärtää koiran käsitettävän tupakoinnin haitalliseksi. Koirien luonnolliseksi

vaistoksi mielletään halukkuus suojella omistajaansa, mutta tässä tapauksessa eläin tekee sen perusteellisemmin kuin osaa. Ihminen on ainoa laji, joka toista eläintä silmiin katsoessaan tunnistaa tässä tuttuuden. Ihminen, toisin kuin eläin, tulee tietoiseksi itsestään vastatessaan eläimen katseeseen.⁸ Tällainen katse voi johtaa ihmisesä hyvään mutta myös pahaan oloon. Toisen tuomitseminen on puhtaasti inhimillinen konsepti. Koiralla ei ole ymmärrystä oikeasta ja väärästä eikä minkäänlaisesta moraalista. Myös käsitys tulevaisuudesta eli tupakoinnin seurauksista on absurdi.

Toisaalta lemmikki täydentää ihmistä. Koiran on kuin peili, joka reagoi ihmisen tunteisiin, mutta kuten Berger toteaa, se ei kuitenkaan katso ihmistä samalla tavalla; vain ihminen tulkitsee omia tunteitaan toisten olentojen kautta.⁹ Eläin, jolle annamme ihmisyyden piirteitä ja tunteita, on aina väistämättömästi erilainen, toinen.

3.4 Koiran muuttui kuvassa

Mikä erottaa toisistaan potretin ihmisestä ja potretin ihmisestä koiran kanssa. Millainen on koiran tuoma lisäarvo henkilökuvalle? Valokuvassa lemmikistä tulee useasti osa rekvisiittaa, jonkinlainen henkilökohtainen esine, joka kertoo kuvan katselijalle lisää ihmisestä. Suhtautumisemme koiraan eroaa kuitenkin suhtautumisestamme muihin eläimiin valokuvassa. Pidämme koiraa kissoja ja lintuja enemmän ihmisen kaltaisena. Olemme valmiimpia ja avoimempia tunnistamaan ja arvioimaan sen tunnetiloja kuvassa. Siitä huolimatta kutsumme ihmisen ja koiran yhteiskuvaa potretiksi tai henkilökuvaksi, mikä viittaa vain yhden henkilön esiintymiseen kuvassa. Koiralla saattaa olla jonkinlainen persoona, mutta

henkilöksi sen hyväksyminen on vaikeaa.

Nelli Palomäki kuvailee koiran henkilöitymistä eräässä muotokuvassaan (kuva 6) maisterin opinnäytteensä kirjallisessa osiossa:

“Toisella kerralla Anni Maria oli kotona yksin, päädyin kuvaamaan hänet koiransa kanssa. Koiran kuvassa muuttui lemmikistä joksikin muuksi, kuin läheiseksi ystäväksi tai jopa puolisoiksi. Anni Maria istui arvokkaana sen vierellä nuhjuisella sohvalla, kuin aatellinen”¹⁰

(kuva 6) Nelli Palomäki, Anni Maria 24-vuotiaana Donnan kanssa, 2009

Palomäen arvio muotokuvasta kertoo kahdenlaisesta tulkinnasta. Koiran läsnäolo on yllättäen antanut kuvasa poseeraavalle ihmiselle uudenlaisen roolin, lisännyt naisen arvokkuutta ja muuttanut tulkintaa tämän karakteristista. Toiseksi kuvan otto on asettanut koiran samalle viivalle naisen kanssa. Valokuva on muuttanut eläimen ihmismäisemmäksi, kumppaniksi.

8 Berger 1991, 5

9 Aloï 2012, 102, Berger 1991, 15

10 Palomäki 2013, 45

Le Fabuleux destin d' (sivu 10) esittää tilannetta, jossa nainen ja koira käyvät yhdessä valokuva-automaatissa. Kuvan nimi viittaa Jean-Pierre Jeunetin elokuvaan introvertista ranskalaistyttö Amelie Poulainista. Se on romanttisimpia tarinoita, joita olen koskaan kuullut. Elokuvassa Amelie ihastuu tuntemattomaan mieheen, joka keräilee utoja asioita, kuten jalanjälkiä ja roskeihin heitettyjä passikuvia. Tyttö tunnistaa miehessä jotain itsestään ja päättää kiinnittää tämän huomion ottamalla itsestään naamioituja kuvia valokuva-automaatissa.

Passikuvaformaattiin on kätkeytyä pieni todistusvoima jonkin olemassaolosta. Itsensä kuvauttaminen kuva-automaatissa yhdessä ystävän tai rakkaan kanssa on eräänlainen riitti, joka symboloi suhteen tärkeyttä ja vakavuutta. Tapa muistuttaa etäisesti ajasta, jolloin perhevalokuvia ja kihlakuvia otettiin harvoin ja parhaat päällä. Parisuhde muuttuu kuvassa uudeksi identiteetiksi, ja lompakkoon sujutettava kuva alkaa merkitä uuden tärkeän elämänvaiheen alkua.

3.5 Vääristynyt luontosuhde

Sarjassaan *A Kind of You* (kuva 7 ja 8) Perttu Saksa kuvaa Indonesiasta juontuvaa perinnettä, nukein vaatteisiin ja naamareihin puettuja apinoita. Jakartan kaupungissa kaduilla tanssimaan pakotettujen apinoiden avulla kerätään rahaa ohikulkijoilta. Julmaksi eläinoikeusrikkokseksi muuttuneen teatterin synkät ja aavemaiset kuvat kertovat ihmisen suhteesta luontoon dominoivana ja alistavana. Kysymys kuuluu, ovatko ihmiselämä ja tällainen toimeentulo tärkeämpiä kuin eläinten oikeudet.

Perinne ja kuvat sijoittuvat Indonesiaan, mutta teema ei ole kaukana lemmikin omistamisesta länsimaaisessa

yhteiskunnassa. Täällä ihmiset valjastavat eläimiä omiin tarkoituksiinsa pukemalla niitä imagoonsa sopiviksi ja suosimalla rotuja joiden eläminen on hankalaa jalostuksen aiheuttamien rakenteellisten vikojen takia.

Rauhallisesti mutta ravistellen Saksa laittaa meidät ajattelemaan luontosuhdettamme ja sitä, kuinka kohtelemme eläimiä. Kuvista takaisin tuijottavien nukkenaamareiden tyhjien silmien kohtaaminen on vielä hätkähdyttävämpää kuin elollisen vangitun eläimen katseen. Naamiossa katsojaa ovat vastassa ihmisen synnyttämät täysin keinotekoiset kasvot. Huomiota ei voi kiinnittää johonkin muuhun, eikä ihmisen vaikutusta eläimen tilaan voi välttyä näkemästä.

(kuva 7 ja 8) Perttu Saksa, sarjasta *A Kind of You*, 2013

Auttaminen, ilme, jousto, poseeraus tai ”yritä edes” ovat eläinmallille vieraita. Pelkkä yhteisen kielen puuttuminen saa valokuvaajan menettämään leijonanosan kontrollistaan. Eläimen käsittely vaatii ihmiseen verrattuna erilaista lähestymistapaa ja työtä luottamuksen ja sopivan

ilmapiiriin rakentamisessa, kuvaajan käytöksessä ja eleissä. Koen näiden kuvien olevan lopputulokseltaan rehellisempiä; eläin kuvassa ei koskaan valehtelee.

Muiden lajien tavoin myös koira nauttii koko elämänsä tietystä viattomuudesta, jonka ihminen menettää tietoisuutensa lisääntyessä; kasvaessaan lapsesta aikuiseksi.¹¹ Kuten Saksan apinakuviissa, valokuvaajan valta ulottuukin eläimen omistajaan riippumatta siitä, esiintyykö tämä kuvassa vai ei. Lemmikin ulkonäöstä teemme johtopäätöksiä koiran sosiaalisesta taustasta, ja etsimme ihmisen jättämiä merkkejä. Koiran vaatetus, turkin siisteys ja jopa rotu heijastelevat ihmisen mieltymyksiä ja paneutumista eläimen nauttiessa moraalista koskemattomuutta.

Henkilökuvan atribuutit ovat monisyisempiä. Eläimen muotokuvaa katsoessamme luemme ainoastaan ulko-kuorta, tunnetilaa (kuten jännittyntä tai innokasta) ja luonnetta (reipas, aktiivinen). Valta jakaantuu eläimen ja kuvaajan välille toisella tapaa kuin kahden ihmisen. Tietoisuus ja valinnan vapaus johtavat ahdistavaan vastuuseen itsestämme. Valokuva ihmisestä edustaa meille koko persoonaa. Sen kautta tulkitsemme henkilön valintoja, moraalialia, kykyjä ja hyvyttä.

Bedtimen (sivu 4) ajatuksena oli tarkastella, kuinka ihminen suhtautuu eläimeen kaltaiseensa. Suunnittelin kuvaa, jossa lukisin koiralle, kuten lapselle luetaan ilta-satuja tai rakkaalle muuten vain. Wegmanin Fay tuntui johdonmukaiselta kirjavalinnalta, koska valokuvien weimarinseisoja muistuttaa Bracoa.

Puoli vuotta kuvan oton jälkeen vierailin vanhassa ammattiopistossani näyttämässä vielä keskeneräistä sarjaa ryhmälle valokuvauksenopiskelijoita. Toivoin saavani keskustelusta lisäpotkua työn valmistumiseen.

“Koska olet kääntynyt selin, näyttää siltä kuin olisit riidelleet ja katselisit loukkaantuneena poikakalenteria”, eräs opiskelija sanoi. Hänen näkemyksensä ilahdutti minua kovasti. Oletus riitatilanteesta sijoittaa koiran samanarvoiseen asemaan naisen kanssa. Se antaa koiralle mahdollisuuden mielipiteeseen, jota puolustaa ja tietoisuuden, jolla ylipäättään muodostaa mielipiteitä. Nimittäessään koirakirjaa mieskatalogiksi opiskelija tuli tarkoittaneeksi, että nainen ei ainoastaan kohtelisi koiraansa ihmisen kaltaiseensa vaan lisäksi leikittelisi eläimen taipuvaisuudella mustasukkaisuuteen katselemalla ‘ muita miehiä’. Opiskelijan kommentti kuvasta ei ainoastaan paljastanut yhtä mahdollista syvempää tarinaa kuvan takana. Se myös näytti, kuinka alttiita me olemme tulkitsemaan ihmis-eläin suhdetta ainoastaan ihmisen näkökulmasta.

Kokonaisuudessaan tilanne, jossa partnerit riitelevät mutta joutuvat silti viettämään aikaa samassa asunnossa tai huoneessa, on parisuhteissa arkipäivää ja tuki esitettyä tulkintaa. Keskustelumme jälkeen päädyin antamaan katsojan mielikuvitukselle enemmän liikkumatilaa muuttamalla kuvan alkuperäisen johdattelevan nimen *Bedtime Story* muotoon *Bedtime*.

3.6 Kuin Yoko ja John

“Mähän olen kuin John Lennon”, mietin eräänä yönä halatessani Bracoa. Annie Leibovitzin *Rolling Stone*-lehdes-sä 22. tammikuuta 1981 julkaistusta kansikuvasta *John Lennon and Yoko Ono*¹² (kuva 18) tuli toisinto *Like Yoko and John* (sivu 8). Leibovitzin kuva nousi erityisen kuuluisaksi viimeisenä otoksena John Lennonista ennen tämän salamurhaa vain muutamia tunteja kuvaushetken jälkeen.

Käyttäessäni tätä ikonista kuva-aihetta toisinnon lähteenä pohdin, kuinka kanavoimme ihmistunteitamme ja käsitäksiamme lemmikkeihin. Kuvassa koira ottaa ihmisrakastajan roolin haastaen näin ymmärryksemme eläimistä ihmisrakkauden kaltaisiin tunteisiin kykenemättöminä. Näin voi hyvin olla, mutta turvallinen rakastava suhde ei välttämättä vaadi miestä, sillä vastavuoroisuuden puuttuessaikin ihmiset voivat hyvin kokea saavansa rakkautta eläimiltä kuten toisilta ihmisiltä.

Useasti tuota eroa tunnutaan käytettävän astinlautana myös eläinten tasavertaisen kohtelun laiminlyönnille. Ihmisellä on tapana lähestyä eläintä spesimin näkökulmasta silloin, kun voimavarat eivät riitä tasavertaiseen kohteluun, kun oma mukavuudenhalu on tärkeämpää kuin koiran tarpeet. Inhimillistäminen taas kasvattaa kiintymystämme lemmikkeihin. On lohdullista ajatella, että koiramme ehdoitta rakastavat meitä kuten ihmiset.

Toisinnossa *Like Yoko and John* roolimme vaihtuvat ihmisen dominoivasta omistussuhteesta päinvastaiseen. Alastoman, haavoittuvan yksinäisyyden hetkenä koirasta tulee vankka ja turvallinen. Se näyttäytyy naiselle kuin Yokon läsnäolo John Lennonille Leibovitzin kuvassa, yhtä hellänä ja intiiminä.

(kuva 9)
Annie Leibovitz,
John Lennon and Yoko Ono,
1980

3.7 Eläimen allegoria

“Sudesta on tullut Suomen politisoiduin eläin.(...) Metsästäjille mahdollisuus päästä tappamaan susi edustaa maskuliinisuutta ja miehistä valtaa. (...) Mukana juonessa kulkee jopa nationalismi: susia kuvataan Venäjältä Suomeen tulevana ryöstöretkeläisinä, jotka ottavat omiin suihin suomalaisille kuuluvia hirviä tai lampaita – aivan kuin susilla olisi kansalaisuus.”

- Elisa Aaltola¹³

Voiko rakkautta sokeroida enempää kuin elokuvatuotantoyhtiö Disney on tehnyt *Kaunottaren ja kulkurin* (1955) *Bella Notte*-kohtauksessa (kuva 19)? Haitarin soidessa italialaisen ravintolan takapihalla ihastunut kulkukoiria ja spanieli syövät spagettia samalta lautaselta.

Giovanni Aloï kirjoittaa teoksessaan *Art and Animals* ihmisenkaltaistamisen hyödyistä esimerkeinään Disneyn kokoperheenelokuvat *Dumbo* (1941) ja *Bambi* (1942). Näissä saduissa käsitellään syvästi traumaattisia tapahtumia. Molemmissa piirroselokuvissa eläin toimii ilmaisun välineenä, jonka avulla vaikeat tarinat ihmismaailmasta voidaan kertoa hienovaraisesti mutta suoraan.¹⁴

90-luvun lapsena inhimillistetty eläin konkretisoitui minulle visuaalisessa muodossaan hyvin varhain. Satujen ja piirroselokuvien myötä uskon kasvaneeni romantikoksi, joka katselee maailmaa toisinaan värikkäiden lasien läpi ja rakastaa edelleen Disneyn puhuvia eläimiä ja pehmeää todellisuutta.

Laululta nimeä ja aihetta lainaava kuva *Bella Notte* (sivu 12) tekee muutakin kuin toistaa Disney-elokuvan

¹³ Aaltola 2013, 283

¹⁴ Aloï 2012, 102

teemaa. Se näyttää, kuinka koira muuttaa muuten yksinäisen tilanteen jaetuksi intiimiksi hetkeksi. Yhteinen ateria on perhe-elämän käytäntö, jonka tarkoituksena on keskustella päivän tapahtumista, vahvistaa ihmissuhteita ja tehdä perheenjäsenistä sosiaalisia. Aterian jakaminen muuttaa koiran ihmisperheen korvikkeeksi torjuen naisen yksinäisyyden tunteen. Yhden hengen ruokailu on nyt vaihtunut yhteiseksi romanttiseksi illalliseksi, yksityiseksi hetkeksi.

(kuva 10)
Kohtaus laulusta
Bella Notte elokuvassa
Kaunotar ja kulkuri,
Disney, 1955

3.8 Muusa

Koirasuhteesta tuli nopeasti tärkeämpää kuin ihmiskumppanin löytämisestä. Syvät emotionaaliset siteet toiseen ihmiseen muuttuivat harvinaisiksi. Eläin otti vastaan hellyyden eikä koskaan torjunut. En tuntenut enää tarvitsevani ketään.

Performanssissaan *Meet My Boyfriend Charley* ukrainalainen performanssitaiteilija Oleg Kulik korostaa ihmisen ja eläimen erilaisuutta ja asettaa kysymyksiä eläimen moraaliseen kohteluun viemällä vuorovaikutuksen ääriasteikolle normista poikkeaviin tilanteisiin (kuva 11). Teoksessa Kulik makaa galleriaan tuodussa vuoteessa alastomana ja suutelee vuohta.

Sarjassa *Homedog* olen välttänyt shokkireaktioita ja radikaaliutta. Olen kuitenkin joutunut kysymään itseltäni, mikä ylittää rajan lemmikin terveessä kohtelussa. Seksin olen jättänyt kuva-aiheiden ulkopuolelle, mutta alastomuus ja intiimiys kuuluvat arkeeni koiran kanssa.

Ihmisen ja koiran välillä vallitsee ikuisesti järjestetyn avioliiton kaltainen suhde. Ihminen valitsee koiran, mutta valinnan vapaus tuo mukanaan vastuun, jopa syyllisyyden. Viileinä talviöinä tyytyväisenä lemmikin kylkeen käpertyessäni olen miettinyt, osaanko tehdä koirani yhtä onnelliseksi. Milloin arkipäiväinen läheisyys koiran kanssa muuttuu intiimistä seksuaaliseksi? Oikean ja väärän raja tuntuu harmaalta ja hataralta ja kulkevan enemmän ihmisen mielikuvissa ja oletuksissa kuin todellisuudessa.

(kuva 11)
Oleg Kulik, *Meet My
Boyfriend Charley*,
1994

Teoksessa *I Bite America and America Bites Me* Kulik järjestää galleriatilaan suuren häkin, ja viettää kaksi viikkoa kopissaan käyttäytyen kuin koira (kuva 12 ja 13). Teoksen nimi viittaa leikkillisesti saksalaisen Joseph Beuysin performanssiin *I Like America and America Likes Me* (1974), jossa tämä vietti kolme päivää galleriatilassa kojootin kanssa pelkkä viltti yllään. Kulikin performanssissa galleriavieraat saavat astua häkkiin yksitellen kummastelemaan kaulapantaa käyttävää alastonta miestä. Jälkikäteen Kulik kertoi päättelevänsä performanssin onnistuneen tavoitteessaan, sillä kävijöiden suhtautuminen mieheen muuttui. Vieraat kohtasivat Kulikin ihmisen sijaan jonkinlaisena biologisena olentona.¹⁵

(kuva 12 ja 13) Oleg Kulik, *I Bite America and America Bites Me* (1997)

Kulikin performanssi osoittaa ihmisen muuttavan käsitystään ympäristöstä ja suhtautuvan ympäristöönsä ei niinkään järjen, vaan enemmän olosuhteiden ja tunteidensa mukaan. Ihmisen mieli tekee koirasta ihmismäisen ja ihmisestä koiran kaltaisen.

Kuvassa *Hold Still* (sivu 18) nainen valmistelee hiilipiirrosta tälle poseeraavasta koirasta. Elävästä mallista piirretty viiva kuitenkin muodostuu paperilla miehen kuvaksi. *Hold Still* kertoo naisen katselevan kumppaniaan ihmisen kaltaisena. Tunteet ylittävät järjen, sisäinen maailma muuttaa havaintoa silmien välittämästä todellisuudesta ja korvaa sen lopulta lähes kokonaan.

Koira kuvassa on naiselle henkilö, jota tämä piirtää ja maalaa, ja joka kartuttaa tämän henkistä pääomaa, auttaa tätä luomaan uutta. Samalla se on rakkauden kohde ja inspiraation lähde. Perinteisesti naiseksi tai femiiniksi henkilöityvää voimaa, joka ajaa ja inspiroi taiteilijaa, on kutsuttu muusaksi. Kuvassa ja naisen elämässä koiraa on ottanut kumppanin, avustajan, tukijan, muusan roolin.

3.9 Tasa-arvosta

“Tasavertaisuuden perusperiaatteen laajentaminen ryhmästä toiseen ei tarkoita, että kumpaakin ryhmää olisi kohdeltava täysin samalla tavalla tai että kummallekin ryhmälle olisi myönnettävä täysin samat oikeudet. (...) erilaisten olentojen yhtäläisestä huomioon ottamisesta voi seurata erilainen kohtelu ja erilaiset oikeudet.”

- Peter Signer¹⁶

Videoteoksessa *Spelling Lesson* yhdysvaltalainen valokuvaaja William Wegman istuu pöydän ääressä koiransa Man Rayn kanssa ja on korjaavinaan tämän kirjoitusvirheitä (kuva 14). Videolla koiraa katsotaan ihmistä kallistellen päätään kuin ihmetellen, miksi mies vaatii koiralta jotakin, mitä tämä ei ilmiselvästi osaa tehdä.

¹⁵ Aloï 2012, 59

¹⁶ Signer 2013, 71

Wegmanin luomassa asetelmassa koira nousee ihmisen typeryyden yläpuolelle.

Tällaisen ihmisten ajattelulle tavallisen hierarkian rikkominen on huvittavaa ja tunnusomaista myös taiteilijan valokuville. Wegmanin kuvissa ei yleensä ole ihmisiä. Harmaan seisojan vaaleiden silmien, nahan alta erottuvan luuston ja kohtuullisen suuren koon vuoksi sen eleistä löytyy jotakin ihmismäistä ja tuttua. Esineiden kautta ihmisen presenssi on Wegmanin kuvissa vahva (kuva 15). Kuvat weimareista ovat kulkeneet mukana ajatuksissani vuosia. Ne opettivat minulle, kuinka katsoa koiraa, nähdä sen monet visuaaliset tulokulmat. Wegmanin elämäntyöhön olen viitannut kuvassa *Bedtime*.

(kuva 14) William Wegman, *Kit*, 1991 (kuva 15) *Spelling Lesson*, 1973-1974

You Get This Round (sivu 20) siirtää naisen ja koiran saippuakuplasta todellisuuteen, pois autiosta tilasta. Taka-alalla istuva ihminen ja lokaatio kodin mukavuusalueen ulkopuolella näyttää uuden ulottuvuuden koiran ja naisen suhteessa. Se ei ole ainoastaan yksityinen, vaan

suhde, jota nainen kantaa mukanaan missä liikkeukin. Hän ei mene baariin yksin etsien seuraa, hän tuo seuralaisensa mukanaan ja nauttii koiran läsnäolosta vapaa-ajallaan. Näin hän sulkee oven ihmiskumppanin löytämiselle ja torjuu tulevien sydänsurujen mahdollisuuden. Kuvan nimi, naisen absurdi kommentti koiralle, huomauttaa, että tasa-arvo ja vastavuoroisuus ovat ihmissuhteissa tärkeitä elementtejä, jotka eivät toteudu lemmikin kanssa. Wegmanin, *Spelling Lessonin* tavoin häviäjän roolissa on ihminen, joka pyytää eläimeltä mahdottomia.

Lopuksi

Homedog on sarjana erittäin omaelämäkerrallinen. Sen valmistuminen tuntuu onnellisuutena ja elämänilona. Toisaalta pidän sarjaa vain otantana yhdestä ajanjaksosta. Elämä koiran kanssa ei muutu. Järjestelen edelleen ajatuksiani riimeiksi, tarinat tuntuvat saavan jatkoa. Huomaan koirasuhteeni kasvaneen ymmärtäväisemmäksi ja tiedostavammaksi.

Puolentoista vuoden jälkeen olen tyytyväinen projektiin, vaikka tiedänkin ettei tyytyväisyys kestä kauan. Odotan sarjan seuraavia vaiheita innokkaana, sillä tiedän sen nyt muuttuvan koulutyöstä huviksi. Braco on ottanut hyvin vastaan uuden perheenjäsenen. Ehkä elämämme seuraavassa vaiheessa se saa pysytellä omassa roolissaan - koirana.

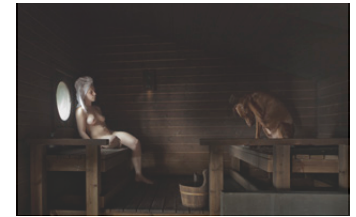
sivu 2, Camouflage 2014

sivu 12, Bella Notte 2015

sivu 4, Bedtime 2014

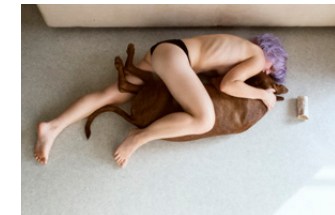
sivu 14, Rite of Passage 2015

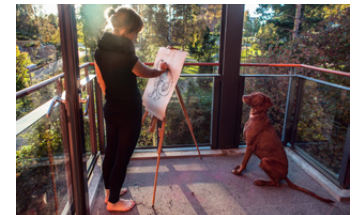
sivu 6, You Should Quit 2014

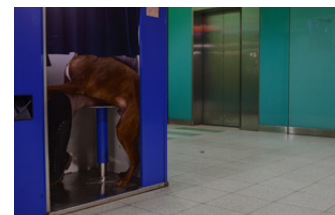
sivu 16, Lie Still 2015

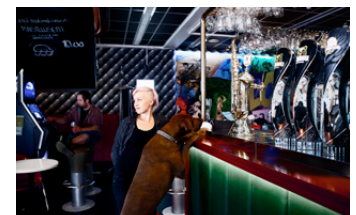
sivu 8, Like Yoko and John 2014

sivu 18, Hold Still 2015

sivu 10, Le fabuleux destin d' 2015

sivu 20, You Get This Round 2015

Kirjalliset lähteet:

Aaltola, Elisa (2013)
Lopuksi: Kohti eläintä
Teoksessa: Johdatus eläinfilosofiaan
Toim. Aaltola, Elisa
Gaudeamus Helsinki University Press
Helsinki

Aloi, Giovanni (2012)
Art and Animals
I.B.Tauris & Co.Ltd
Lontoo, New York

Baker, Steve (2000)
The Postmodern Animal
Reaktion Books Ltd
Lontoo

Berger, John (1991)
About Looking
Vintage International
New York

Carroll, Lewis (1995)
The Complete Fully Illustrated Works
Gramercy Books
New Jersey

Signer, Peter (2013)
Kaikki eläimet ovat tasavertaisia
Teoksessa: Johdatus Eläinfilosofiaan
Toim. Aaltola, Elisa
Gaudeamus Helsinki University Press
Helsinki

Palomäki, Nelli (2013)
Muotokuvan epämukavuudesta
Maisterin opinnäyte
Aalto yliopisto, Valokuvataiteen
koulutusohjelma
Helsinki 64s.

Astikainen, Maija (2015)
One-Dog Policy
Maisterin opinnäyte
Aalto yliopisto, Valokuvataiteen
koulutusohjelma
Helsinki 83s.

Elokuvat:

Grizzly Man. Sk: Werner Herzog. O: Werner Herzog. K: Peter Zeitlinger.
Le: Joe Bini. T: Lions Gate Films, E:
12.8.2005 United States. 100min

Sähköiset lähteet:

Holm, Milla (2014)
Jyrki Puhakka: Värit ovat maalarin leipä.
Saatavissa: http://yle.fi/uutiset/jyrki_puhakka_varit_ovat_maalarin_leipa/7655155.
Luettu 25.9.2015

Hurskainen, Wilma (2012)
Statement
Saatavissa: <http://helsinkischool.fi/artists/wilma-hurskainen/statement/20>
Luettu: 25.9.2015

Rolling Stone
1981 Rolling Stone Covers
RS335: John Lennon & Yoko Ono
Saatavissa: <http://www.rollingstone.com/music/pictures/1981-rolling-stone-covers-20040511/rs335-john-lennon-yoko-ono-36087675>
Luettu: 25.9.2015

Saksa, Perttu (2013)
Artist's Statement
Saatavissa:
<http://www.perttusaksa.com/texts/artists-statement>
Luettu: 29.10.2015

Suomen valokuvataiteen museo (2011)
Tuula Närhinen: Eläinkamerat
Saatavissa: <http://www.valokuvataiteen-museo.fi/fi/nayttelyt/menneet-naeytelyt/event/159---tuula-naerhinen-elaein-kamerat>
Luettu: 25.9.2015

Inspiraatiota kaunokirjallisuudesta:

Ennen päivänlaskua ei voi, Sinisalo, Johanna
Huorasatu, Gustafsson, Laura
Jäniksen vuosi, Paasilinna, Arto
Kissani Jugoslavia, Statovci, Pajtim
Kultainen kompassi, Pullman, Philip
Saatana saapuu Moskovaan, Bulgakov, Mihail

Kiitos

Niko Luoma
Lumi Virtmajoki
Tobias Larsen
Rosa Virtmajoki
Tuula Maasilta
Alec Sibbald

Bracolle.

I love my dog more than I love men.

Sometimes looking to my future I'm scared that I'll end up alone, become a crazy cat lady with the same style once in my youth considered 'hip', be seen weird in a washed-out-worn-out-cuckoo-bohemian-bum sorta way. Maybe Karma will one day wanna take her vengeance on my pickiness and all of the wonderful kind unaccepted offers and chances I rejected not because I didn't love or had a lack of passion but because there was too much passion spread around the city and I wanted to experience it all or at least so much more... to feel them all.

Camouflage, 2014

Trust

I wish that I could tell him
how my father used to sing
and how he packed his bags
while I sat on the swing

I wish to talk about how mom
threw dishes from the sink
until there weren't plates to eat
nor glasses left to drink

Dad's girlfriend some years later
was the jealous type
To avoid their final fight
I rode a bus to Porvoo
in the middle of the night

I'd like to tell about a friend
who kissed me on the lips
and firmly grabbed my hips
I was only nineteen then
he was forty-six

I wish I could tell him about
the times when Sam was gone
finding needles in the bathroom
wondering what I had done wrong

I wish to tell how at one night
He told me in advance
Glazed in his eye
I might need an ambulance
cause I think I might die

I wish to talk about the time
Sam cut across his wrist
painted blood on walls
and called himself artist

I wish that I could tell him how
grandpa fell asleep in snow
how I'm still reading signs to see
the third time he decides to go

I wish to tell how
at bedtime
daddy had to work
So in the age of nine
I sang my sisters lullabies
until they closed their eyes

Bedtime, 2014

Me and my father
are very different
yet similar.
I like messed up assholes
he dates crazy bitches
We share the same lips
same eyes
same smile
We are broke
and broken
smoke the same label
but we're stable
and we are sensitive
yet serious
We love dogs
i can't emphasize enough
how much
and animals love us
and the opposite sex loves us
when we are out of touch
I'm more like my father
than like mom
although when young
I sat in the car with a Walkman
and cried when Cobain sang
She should have been a son

You Should Quit, 2014

If I put you to sleep
and your dream was so deep
that you wouldn't wake up no more

would it make me a killer
to take breath from your chest
would you call me a sinner
if I forced you to rest

even if you were old
would you make me scapegoat
to take this decision from you
or am I grim reaper
with black wooden boat,
Shall I wait 'til your body
gets cold

Like Yoko and John, 2014

Must women still maintain
a certain reputation
Relationships require love
but love needs no relations
sex is admiration
Love hovers somewhere high above
occasional temptation
Unless I need to breath him in
I choose isolation.

Le Fabuleux Destin d', 2015

I'm pleased to inform you
I decline to be a lady
to nag and get emotional
or PMS hysterical
predictable yet shady

I want the kids,
the detached house,
big back yard
and handsome spouse
but marriage as a merit
collapses piece by piece
a housewife is a relic
of something obsolete

I refuse to perform
in uncompromising world
sensitizing is eased by
not getting hurt
seasoned skin
prevents the squall
rapture is absurd

I'll hire me a gardener
to weed this girly character
from feminine reaction
I don't need no empathy
I need satisfaction

Bella Notte, 2015

If life alone feels better
tell him you still care
getting left hurts
while crushing 'us' together
so end an affair
with warmest words
or end it with a love letter

Rite of Passage, 2015

I like stray dogs
troubled and thin
who carry broken bones
and ink in their skin
and drown their agony in
liquid misuse
escape the world's weight
to substance abuse
Boys in their thirties
with pain coloured eyes
age of grown men
with manners of guys

Lie Still, 2015

I've felt fully feminine
a girl, since I was born
I've felt admiration
for masculine in form

I need bigger, thicker
I need a broad back
I need heavy steps and breath
and growls in the sack

It ain't about many men,
a juggle or fame
It ain't about his name
to fill out empty frame
it is common history
fair impossibility
primitive but tame
to step in artist's shoes
I need a modest muse

Hold Still, 2015

It is about time
to stop with the madness
clean the mess and welcome
heartache and sadness
Embrace stupidity
kill honour and vanity
let go of the glory
and laced lingerie
swallow pride and prejudice,
make room for disarray

Loneliness is on a hunt
at nightclubs and high heels
we come by consolation
but romance isn't real

Act of midnight mischief
was meant for frozen hearts
Intimidating interplay
running from a runaway
is where loving starts

You Get This Round, 2015

(today he broke his heart again)

We are highly trained now
to pinpoint enemy
still with open arms
we'll call them family

We've grown not to need him,
to be our own man
right from every start
we'll smile and play our part

We have learned to lean on
sisters by our side
'though daddy's keen on
making things bit tight

How many there will be
we'll say hey to them all
we will bow and limbo
for any botox bimbo

We will understand
even when we can't.

